

Av. Ahmet Taha Gedikli

**KİTLE İLETİŞİM FAALİYETLERİNDE
KİŞİLİK HAKLARINA
SALDIRI HALLERİNDE BAŞVURU YOLLARI**

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	VII
ÖNSÖZ	IX
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

KİŞİLİK HAKKI KAVRAMI

1. Kişi Kavramı.....	3
1.1. Gerçek Kişiler	3
1.2. Tüzel Kişiler.....	4
2. Kişilik Kavramı.....	5
2.1. Kişilik Hakkı Kavramı	5
2.2. Kişilik Hakkının Özellikleri	8
2.2.1. Kişilik Hakkı Mutlak Bir Haktır.	8
2.2.2. Kişilik Hakları Şahıs Varlığı Haklarındandır.	9
2.2.3. Kişilik Hakkı, Kişiyeye Sıkı Sıkı Bağlı Olan Haklardandır.....	9
2.2.4. Kişilik Hakları Ölümle Sona Erer.....	10
2.3. Kişilik Hakkının Konusunu Oluşturan Değerler	11

2.3.1. Hayat ve Sağlık.....	11
2.3.2. Vücut Bütünlüğü.....	12
2.3.3. Hayat Alanı.....	13
2.3.3.1. Ortak Alan.....	13
2.3.3.2. Özel Alan.....	14
2.3.3.3. Gizli Alan	15
2.3.4. Şeref ve Haysiyet	17
2.3.5. Resim ve Ses	20
2.3.6. Ad.....	21
2.4. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamındaki Düzenlemeler	22

İkinci Bölüm

KİTLE İLETİŞİM FAALİYETLERİ VE KİŞİLİK HAKKINA SALDIRI ÇEŞİTLERİ

1. İletişim Kavramı.....	23
1.1. İletişim Türleri	23
1.1.1. Doğrudan ve Dolaylı İletişim.....	24
1.1.2. Yazılı, Sesli ve Görüntülü İletişim	24
1.1.3. Bireysel ve Kitlesel İletişim	25
2. Kitle İletişimi	26
2.1. Kavramı ve Tanımı.....	26
2.2. Kitle İletişiminin Tarihi	27
2.3. Kitle İletişim Araçları.....	28
2.3.1. Görsel Kitle İletişim Araçları	29
2.3.2. İşitsel Kitle İletişim Araçları	29
2.3.3. Görsel-İşitsel Kitle İletişim Araçları	29
2.4. Kitle İletişim Özgürlüğü.....	29
2.5. Kitle İletişimin Araçlarının Olumlu Etkileri.....	31
2.6. Kitle İletişim Hukuku	32

2.6.1. Kitle İletişim Hukukunun Temelleri.....	32
2.6.1.1. Anayasal Hükümler	32
2.6.1.2. Uluslararası Hukukta Koruma	33
2.6.1.2.1. İnsan Hakları Evrensel Bildirisi (New York, 1948)	33
2.6.1.2.2. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (Roma, 1950)	34
2.6.1.2.3. İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi (Paris, 1789)	35
2.6.1.2.4. Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi (New York, 1966)	36
2.6.1.2.5. Amerikan İnsan Hakları Sözleşmesi (Bogota, 1948)	37
2.6.1.2.6. Afrika İnsan ve Halkların Hakları Şartı (Nairobi, 1981)	37
3. Yazılı Basın Faaliyetleri.....	38
3.1. Basın Kavramı	38
3.2. Basının Görevleri	39
3.2.1. Haber ve Bilgi Verme Görevi	40
3.2.2. Denetim ve Eleştiri Görevi.....	41
3.2.3. Kamuoyu oluşturma ve Açıklama Görevi	41
3.2.4. Basılmış Eser	42
3.3. Yayımlar.....	43
3.4. Basın Suçları.....	44
3.5. Basın Özgürlüğü Karşısında Kişilik Hakkı.....	45
3.6. Basın Yolu ile Kişilik Hakları İhlalleri.....	46
3.6.1. Genel Olarak İhlal Çeşitleri.....	46
3.6.1.1. Basın Açıklamasına İlişkin Sözleşmeye Aykırılık Nedeniyle Kişilik Hakkının İhlali	47
3.6.1.2. Sözleşmeye Dayanmayan Basın Açıklamasından Dolayı Kişilik Haklarının İhlali	47
3.6.2. Basın Yoluyla Mesleki veya Kişisel Şeref veya Haysiyetin İhlali	48

3.6.3. Basın Yoluyla Özel Yaşamın ve Gizli Yaşamın İhlali.....	48
4. Radyo ve Televizyon Yayıncılığı.....	49
4.1. Radyo ve Televizyon Yayıncılığında Denetimin Önemi.....	53
4.2. Radyo ve Televizyon Yayıncılığı ile Kişilik Haklarının İhlali.....	53
5. İnternet Kavramı.....	54
5.1. İnternetin Tarihsel Gelişimi	55
5.1.1. Dünyada İnternet	55
5.1.2. Türkiye’de İnternet	55
5.1.2.1. Türkiye’de İnternete Dair Veriler	56
5.2. İnternetin Kullanım Alanları	59
5.2.1. Elektronik Posta	59
5.2.2. Dosya İletimi (FTP)	60
5.2.3. Web (WWW / HTTP)	60
5.2.4. İnternet Üzerinden Sohbet (IRC-Internet Relay Chat)	61
5.2.5. Elektronik Ticaret.....	61
5.2.6. Telnet	61
5.2.7. Sosyal Medya	61
5.3. İnternetin Yönetiminde Yer Alan Kurumlar	63
5.3.1. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	63
5.3.2. İnternet Geliştirme Kurulu	64
5.4. İnternet Aktörleri	65
5.4.1. İçerik Sağlayıcılar	65
5.4.2. Yer Sağlayıcılar.....	67
5.4.3. Erişim Sağlayıcılar	68
5.4.3.1. Erişim Sağlayıcıları Birliği.....	69
5.4.4. Toplu Kullanım Sağlayıcılar	70
5.5. İnternet ve Kişilik Hakkı İhlalleri	71
5.6. İnternet Aracılığı ile Kişilik Hakkına Saldırı Çeşitleri	72
5.6.1. Alan Adları Aracılığı ile Kişilik Haklarına Saldırı.....	73
5.6.2. Elektronik Posta Yoluyla Kişilik Haklarına Saldırı	75

5.6.3. Web Sitelerindeki Yayınlar Aracılığı İle Kişilik Haklarına Saldırı	77
5.6.4. İnternette Çeşitli Zararlı Yazılımları Kullanarak Kişilik Haklarına Yapılan Saldırıları.....	77
5.6.5. Siber Zorbalık Yoluyla Kişilik Haklarına Saldırı.....	78
5.7. İnternetin Denetimi	79
5.7.1. Rusya.....	80
5.7.2. Suudi Arabistan	81
5.7.3. Çin.....	81
5.7.4. Diğer Ülkelerde İnternete Sansür Uygulamaları	82

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KİTLE İLETİŞİM FAALİYETLERİNDE KİŞİLİK HAKLARINA SALDIRI HALLERİNDE BAŞVURU YOLLARI

1. Başvuru Yollarına İlişkin Genel Çerçeve.....	83
2. Cevap ve Düzeltme Hakkı	84
2.1. Yazılı Basın Faaliyetleri ile Yapılan İhlallerde Cevap ve Düzeltme Hakkı	87
2.2. Radyo ve Televizyon Kurumu Yayınları ile Yapılan İhlallerde Cevap ve Düzeltme Hakkı	91
2.3. Özel Radyo ve Televizyon Yayınları ile Yapılan İhlallerde Cevap ve Düzeltme Hakkı	95
2.4. İnternet Aracılığı ile Yapılan İhlallerde Cevap ve Düzeltme Hakkı.....	97
3. Hukuk Davaları.....	97
3.1. Hukuka Aykırılığını Gideren Durumlar.....	98
3.1.1. Zarar Görenin Rızası	99
3.1.2. Üstün Nitelikte Özel Bir Yararın Bulunması.....	100
3.1.3. Üstün Nitelikte Kamu Yararının Bulunması.....	101

3.1.4. Kanunun Verdiği Bir Yetkiye Dayanma.....	101
3.2. Kişilik Haklarını İhlallerde Koruyucu Davalar	102
3.2.1. Saldırı Tehlikesinin Önlenmesi Davası	103
3.2.2. Saldırıya Son Verilmesi (Durdurulması) Davası.....	105
3.2.3. Tespit Davası	106
3.2.4. Kararın Yayınlanması Veya Üçüncü Kişilere Bildirilmesi	107
3.3. Tazminat Davaları.....	109
3.4. Maddi Tazminat Davaları	112
3.4.1. Zarar Kavramı.....	114
3.4.2. Mahrum Kalınan Kar	115
3.5. Manevi Tazminat Davası.....	115
3.6. Kazancın Geri Verilmesi Davası	122
3.7. Başvurulabilecek Diğer Yollar.....	127
3.7.1. Unutulma Hakkı Kapsamında Başvuru Yolları.....	127
3.7.2. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamında Talepler	132
3.7.3. İçeriğin Yayından Çıkarılması ve İnternete Erişimin Engellenmesi.....	136
3.7.4. Siber Zorbalık Yolu ile Kişilik Haklarının İhlalinde Başvuru Yolları.....	142
4. Kişiliğe Hukuka Aykırı Saldırı Halinde Açılacak Davalarda Görev ve Yetki	143
4.1. Yetkili Mahkeme.....	143
4.2. Görevli Mahkeme.....	145
4.3. Zamanaşımı	146
5. Ceza Davaları	146
SONUÇ	149
KAYNAKÇA	153